

**KURIKULUM
DJEČJEG VRTIĆA VANĀELA BOŽITKOVIĆ
HVAR
za pedagošku godinu 2015./2016**

Hvar, rujan 2015.

ŽUPANIJA: splitsko - dalmatinska

GRAD: HVAR

ADRESA: HANIBALA LUCIĆA 3, HVAR

E-MAIL: vrtic-hvar@hi.t-com.hr

Telefon: 021/741-837

Faks: 021/741-837

Mob.: 091/1741-837

Matični broj: 1277138

OIB: 01674358128

OSNIVAČ: GRAD HVAR

GODINA OSNIVANJA: 1997.

RAVNATELJICA: SANJA ĆURIN, prof.

Sadržaj

1. Kurikulum	4
2. Naša vizija kurikuluma vrtića	5
3. Područja kompetencijskih dimenzija	6
4. Svrha i važnost kurikuluma dječjeg vrtića Vandela Božilković Hvar.....	8
5. Načela kurikuluma vrtića Vandela Božilković Hvar	11
6. Vrtićki kurikulum po odgojno-obrazovnim programima.....	13
7. Osiguranje kvalitete realizacije kurikuluma.....	21

Kurikulum

Oblikovanje kurikuluma u ustanovi za rani i predškolski odgoj i obrazovanje temelji se na suvremenom shvaćanju djeteta rane dobi. Kurikulum polazi od djeteta i njegove cjelovite prirode učenja i razvoja, no osim što se kurikulum odnosi na djecu, odnosi se i na sve odgojno-obrazovne djelatnike u ustanovi, ali i na roditelje, širu zajednicu i cijelo društvo.

Dakle, u suvremeno uređenom sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, dokument na kojem se temelji cjelokupan odgojno-obrazovni proces jest kurikulum. Važno je istaknuti kako kurikulum nije plan vrtića, nije program vrtića, a nije ni ujedinjeni plan i program. Kurikulum postavlja širi okvir od sadržaja koji se nalaze u planu i programu ustanove. Kurikulum je dokument u kojem su sažete sve instance koje su važne za funkcioniranje ustanove za rani i predškolski odgoj i obrazovanje kao cjeline. U kurikulumu se na temelju znanstvenih spoznaja i dostignuća utemeljuje okvir za praktično djelovanje. Taj se okvir sastoji od načela i vrijednosti kojima se ustanova vodi i prema kojima oblikuje vlastitu kulturu ustanove. U kurikulumu su naznačeni ciljevi kojima ustanova teži, a koji su opet potkrijepljeni u teoriji i praktično provedivi. Važan dio kurikuluma čine i naznake formiranja kurikuluma svake pojedine odgojne skupine, što su planiranje, istraživanje, dokumentiranje, (samo)refleksija i (samo)vrednovanje od strane stručnih djelatnika ustanove. Nadalje, u kurikulumu su navedene i metode i oblici rada pojedinih potpodručja ustanove za rani i predškolski odgoj, što su kurikulum vrtića i kurikulum predškole. Područje profesionalnog jačanja stručnih djelatnika ustanove također je dio kurikuluma, jer su upravo stručnjaci nositelji cjelokupnog odgojno-obrazovnog procesa.

Dokumenti na kojima se temelji kurikulum dječjeg vrtića Vandela Božićković Hvar su:

- *Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi (1999). Glasnik Ministarstva prosvjete i športa 7/8*
- *Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07 i 94/13)*
- *Konvencija o pravima djeteta (2001)*
- *Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obavezno i predškolsko obrazovanje (2010). Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske*
- *Priručnik za samovrednovanje ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (2012). Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja*
- *Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2015). Ministarstvo*

Kurikulum vrtića Vandela Božtković Hvar je otvoren, dinamičan i razvojan, što znači da se mijenja na temelju učenja, istraživanja i suradnje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. Holistički je i integriran što podrazumijeva cjelovit odgoj i obrazovanje, usklađen s integriranom prirodom odgoja i učenja djeteta. Humanističke je i razvojno-primjerene orijentacije, usmjeren na razvoj kapaciteta svakog pojedinog djeteta te na poštivanje njegovih individualnih interesa i razvojnih potreba i prava. Inkluzivan je. U vrtiću se uvažava i s poštovanjem prihvaćaju različitosti djece, koje mogu proizlaziti iz njihove različite životne dobi, različitih posebnih potreba, prava, različitih nacionalnosti, vjeroispovijesti i sl.

Vizija dječjeg vrtića Vandela Božtković Hvar su kompetentni, reflektivni i samorefleksivni djelatnici koji slijede koncept cjeloživotnog učenja kako bi udovoljili zahtjevima suvremenog odgoja i obrazovanja. Odnosno, razvijati ustanovu u kojem će svakom djelatniku, djetetu i roditelju biti moguće razviti svoje potencijale i kompetencije. Vizija vrtića je i svjesnost o identitetu, kako bismo razumjeli i prihvatili različitost, koju ćemo provoditi kroz baštinske projekte.

Misija dječjeg vrtića Vandela Božtković Hvar je ustanova za rani i odgoj i obrazovanje koja kroz provedbu različitih programa utemeljenih na humanističko-razvojnom pristupu usmjereni smo razvoju dječjih potencijala, poštivanju dječjih prava i uvažavanju individualnih potreba djece. Svojim djelovanjem pružamo podršku obitelji, pridonosimo razvoju roditeljskih kompetencija i doprinosimo razvoju društvene zajednice.

Naša vizija kurikuluma vrtića

Za dijete: sigurnost svakog djeteta, samopouzdanje i samopoštovanje djeteta, sposobnost razumijevanja vlastitih potreba (tjelesnih, emocionalnih, spoznajnih, socijalnih, komunikacijskih i sl.), sposobnost razumijevanja i uvažavanja potreba drugih, uspostavljanje kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima (sudjelovanje, pregovaranje, rješavanje sukoba, razumijevanje i poštivanje različitosti među ljudima), istraživanje i razvijanje kompetencija o samostalnosti u obavljanju aktivnosti (samostalnost djetetova djelovanja, mišljenja i odlučivanja) o usvajanju i praktičnoj uporabi pojmova i predodžaba kojima dijete

razumije i objašnjava sebe, svoje ponašanje i izbore o stjecanju i razvoju vještina učenja (povezivanje sadržaja, logičko mišljenje, argumentiranje, zaključivanje i rješavanje problema), o osiguravanju kvalitetne prilagodbe trenutačnom okruženju i kvalitetnom osposobljavanju za izazove koji očekuju dijete (primjerice polazak u školu), mogućnost prilagodbe novim, promjenjivim okolnostima, sposobnost odgovornoga ponašanja u okruženju (prirodnom i materijalnom), življenje i učenje prava djeteta, dobrobit i radost svakog djeteta.

Za roditelje: podrška obitelji u području kvalitetne afirmativne roditeljske uloge, usklađeno međusobno partnersko djelovanje vrtić – obitelj, zadovoljstvo roditelja

Za stručno-razvojnu službu i odgojitelje: osnaživanje osobnih i profesionalnih kompetencija za primjereno i funkcionalno djelovanje u odnosu sa suradnicima, djetetom i obiteljima, razvijanje što kvalitetnijeg vrtića / odgojno-obrazovnog procesa, razvijanje osobne odgovornosti za cjelovito djelovanje na dijete u svim interakcijama, razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu, razvijanje refleksivne prakse, proklamiranje humanih vrijednosti

Za ostale zaposlenike: razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu u odnosu na radnu ulogu / poslove, na dobrobit djeteta, na cjelokupno ozračje vrtića

Područja kompetencijskih dimenzija

Temeljna znanja: usvajanje i praktična uporaba pojmova i predodžbi kojima dijete razumije i objašnjava sebe, svoje ponašanje i izbore, odnose s drugim osobama u svom okruženju te sa svijetom u kojem živi i koji ga okružuje. Očekuje se da dijete izgradi znanja koja mu omogućavaju nesmetanu komunikaciju s vršnjacima i odraslima, te međudjelovanje sa sadržajima učenja, da mu se osigura kvalitetna prilagodba u trenutačnomu okruženju te ga se kvalitetno osposobi za izazove koji ga očekuju kao što je, primjerice, polazak u školu.

Vještine i sposobnosti: stjecanje i razvoj vještina učenja, povezivanja sadržaja, logičkog mišljenja, argumentiranja, zaključivanja i rješavanja problema, sposobnost propitivanja vlastitih ideja i zamisli djeteta te argumentirano iznošenje vlastitih načina razmišljanja, sposobnost identifikacije različitih izvora učenja i njihove raznovrsne primjene, preuzimanje inicijative, (samo)organizacije vlastitih aktivnosti i vještina vođenja, sposobnost razumijevanja vlastitih potreba (tjelesnih, emocionalnih, spoznajnih, socijalnih, komunikacijskih i sl.) i potreba drugih te njihova zadovoljavanja na društveno prihvatljiv način, sposobnost uspostavljanja, razvijanja i održavanja kvalitetnih odnosa s drugom djecom

i odraslima (sudjelovanje, pregovaranje, rješavanje sukoba), razumijevanje i poštivanje različitosti među ljudima, sposobnost zajedničkoga (usklađena) djelovanja djeteta s drugima (drugom djecom i odraslima), sposobnost odgovornoga ponašanja prema sebi, drugima i okruženju (prirodnom i materijalnom), etičnost, solidarnost, povjerenje i tolerancija u komunikaciji s drugima, sposobnost (samo)poticanja na djelovanje, (samo)organiziranja i (samo)vođenja aktivnosti, samostalnost u obavljanju aktivnosti (samostalnost djetetova djelovanja, mišljenja i odlučivanja), mogućnost prilagodbe novim, promjenjivim okolnostima (okretnost i prilagodljivost), stvaranje i zastupanje novih ideja (kreativnost), sposobnost promišljanja i samoprocjene vlastitoga rada i postignuća, inicijativnost, inovativnost i poduzetničke sposobnosti.

Vrijednosti i stavovi: prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva. Vrijednosti se temelje i proizlaze iz opredijeljenosti hrvatske obrazovne politike za cjeloviti osobni razvoj djeteta, za čuvanje i razvijanje nacionalne, duhovne, materijalne i prirodne baštine Republike Hrvatske za europski suživot koji omogućuje napredak i održivi razvoj.

. Posebna se pozornost pridaje osmišljavanju aktivnosti namijenjenih angažiranju različitih (višestrukih) inteligencija i razvoju različitih kompetencija i sposobnosti djece, poput:

- Sposobnosti učenja (učiti kako učiti)
- Komunikacija na materinjem jeziku
- Komunikacija na stranom jeziku
- Socijalna i građanska kompetencija
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju
- Digitalna kompetencija
- Inicijativnost i poduzetništvo
- Kulturna svijest i istraživanje
- Motorička kompetencija

Oblikovanje kurikuluma temeljimo na pažljivom promatranju i slušanju djece te na dokumentiranju njihovih aktivnosti

Svrha i važnost kurikuluma dječjeg vrtića Vandela Božićković Hvar

Temeljna uloga ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u vrtiću odnosi se na stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja i posredno kvaliteti njegova obiteljskog života. Svrha odgojno-obrazovnog rada je osigurati takve uvjete koji jamče razvoj svih sposobnosti svakog djeteta te osiguravaju jednake mogućnosti svoj djeci. U vrtiću će se stvarati materijalni i kadrovski uvjeti te socijalno i poticajno prostorno materijalno okruženje za stjecanje bogatih iskustava za kvalitetan život djeteta.

Djetetov razvoj počinje upoznavanjem samog sebe i otvaranjem u svijet i odnose s drugima. Svojim ćemo radom brinuti da osiguramo izazove koji će omogućiti raznolikost iskustava kojima će djeca uz vlastitu aktivnost stjecati znanja i iskustva o svijetu što ih okružuje, a istovremeno razvijati sposobnosti za razvoj uma i mašte, prosuđivanje i osjećaj odgovornosti. Za uspješan odgoj djeteta značajan je odnos obitelji i ustanove, obitelj i vrtić u utjecaju na dijete međusobno se povezuju i isprepliću. U tom odnosu važna je podjela odgovornosti i različitih nadležnosti. U našem vrtiću posebno mjesto u radu zauzima građenje profesionalnih, suradničkih i partnerskih odnosa s roditeljima. U tom kontekstu osobit trud ulaže se u stvaranje osobno i socijalno potkrepljujućih situacija za **aktivnu i ravnopravnu interakciju i komunikaciju odgojitelja i roditelja**. Vrtić predstavljaju zaposlenici koji svojim znanjem, kompetencijama, vrijednostima i kulturom življenja omogućuju kvalitetu življenja u vrtiću svoj djeci i ujedno razvijaju identitet i posebnost svakog pojedinca. Život i rad u vrtiću temelji se na međusobnoj odgovornosti i razvijanju **kulture dijaloga** usmjerenog na dobrobit djeteta te kvalitetno reagiranje i konstruktivno rješavanje problema vezanih uz odgoj i razvoj djece. Ovdje smo zbog djece i za djecu kojoj želimo omogućiti sigurno i poticajno okruženje za rast i razvoj. Roditelje ćemo dosljedno i korektno izvješćivati o razvoju njihovog djeteta, a skrbit ćemo i za vlastiti stručni i profesionalni razvoj. Naša vizija ovoga Kurikuluma teži osiguranju uvjeta potrebnim za cjeloviti razvoj svakog djeteta. Odgojno-obrazovne ishode donose odgojitelji i stručni suradnici poznavajući potrebe djece (tjelesne, emocionalne, spoznajne, socijalne, komunikacijske i sl.) te njihove individualne potencijale, a odnose se na razvoj temeljnih kompetencija: znanja, vještina, stavova, kreativnosti, inovativnosti, kritičkog mišljenja, inicijativnosti, estetskog vrednovanja, odgovornosti, odnosa prema sebi, drugima i okolini i dr. Pritom je **igra osnovni model učenja** i cjelovitog razvoja djeteta. To se postiže otvorenim didaktičko-metodičkim sustavom

koji djeci i djelatnicima u odgoju i obrazovanju omogućuje slobodu u izboru sadržaja, metoda i oblika rada što je preduvjet razvoja kreativnog mišljenja, autonomije i odgovornosti. Pritom je zadaća odraslih pružati odgovarajuće poticaje i inicijativu za suradničko učenje. Način na koji potičemo aktivno i suradničko učenje djece jest konstantno stvaranje primjerenog okruženja. **Stimulirajuće okruženje** jest ono u kojem prevladavaju pozitivne društvene interakcije i međusobno povjerenje. U takvom okruženju djeca razvijaju socijalne vještine i kompetencije. Odgojitelji podržavaju suradničko učenje djece kroz posebne strategije podrške, odnosno stvarajući prostorni i materijalni kontekst, vremenski, socijalno-emocionalni i sl., vodeći pri tom računa o spoznajama psihologije ranog razvoja. Ovdje su posebno važne činjenice da dijete u procesu aktivnog učenja samo inicira aktivnosti na temelju vlastitih interesa, samo bira materijale i odlučuje što će s njima činiti. U procesu aktivnog istraživanja materijala, tijekom kojeg dijete ima direktno iskustvo manipuliranja, preoblikovanja i kombiniranja, koristi se svim osjetilima, a svoje iskustvo verbalizira.

Strategije podrške kroz:

Prostorno-materijalni kontekst koji kao cilj ima podržavanje djetetova učenja i razvoja, što znači dobru pedagošku osmišljenost s visokim obrazovnim potencijalom. Pri organizaciji takvog okruženja promišlja se da cjelokupni prostor, koji daje privlačnu i skladnu sliku cjeline koja poziva dijete na igru i aktivnost. Unutar cjeline jednog prostora prepoznatljive su manje cjeline koje svojim sadržajem šalju čitljivu poruku jasne namjene te podcjeline, odnosno centri za igru. Materijali unutar jednog centra trebaju podupirati različite razine kompetencija djece kako bi svako dijete osjetilo uspjeh i izazov za daljnje istraživanje i učenje. Stručni djelatnici svakodnevno prate djetetove akcije i sukladno njima pripremaju nove materijale ili dograđuju, prenamjenjuju već postojeće. Stručni djelatnici će kroz **zajedničko istraživanje, dokumentiranje i refleksije kontinuirano revidirati razinu kvalitete istog.**

Prostorna organizacija bitno **određuje socijalne interakcije** te će se posebno promišljati prostorno-materijalno okruženje zajedničkih predprostora i prostora gdje se igraju djeca različite kronološke dobi kako bi osigurali **raznolike socijalne interakcije.**

Socijalni kontekst pri čemu se naglasak stavlja na kvalitetnu komunikaciju i suradničko učenje djece i odraslih. U interakciji s djetetom odgojitelj njeguje stav koji neće biti poučavateljski, već nedirektivni. U svrhu poticanja socio-emocionalnog razvoja kao temelja razvoja kompetentnog djeteta, odgojitelj razvija i njeguje empatijom vođenu komunikaciju s djetetom. Na taj način slijedi djetetove individualne potrebe i inicijativu.

Uvažavajući sigurnost svakog djeteta, odgojitelj je djetetu emocionalno dostupan, komunicira s njim na način da mu pruža osjećaj ohrabrenja i podrške, prijateljstva, po potrebi utjehe, razvijajući osjećaje bliskosti i privrženosti. To čini promatrajući i prateći djetetovo ponašanje, njegovu verbalnu i neverbalnu komunikaciju. Djetetovu prirodnu potrebu da istražuje, upoznaje i razumije vlastito okruženje, odgojitelj podržava svojom zainteresiranošću, entuzijazmom i oduševljenjem. To čini i verbaliziranjem djetetovih postupaka, postavljanjem otvorenih i poticajnih pitanja te dijeljenjem optimističnih opažanja o svemu što nas okružuje. Pokazujući poštovanje i radosno zanimanje za sve ono što kod djeteta izaziva divljenje i čuđenje, odgojitelj stvara bazu za razvoj mašte i stjecanje novih spoznaja i iskustava. S obzirom na važnost razvoja sposobnosti samoregulacije ponašanja, odgojitelj usmjerava i prema potrebi modificira ponašanje djeteta, na način da djetetu daje jasne upute, da objašnjava posljedice pojedinog ponašanja, da dogovara jasna pravila te verbalnim i neverbalnim putem dijete opskrbljuje jasnim povratnim informacijama.

Shvaćanje djeteta kao subjekta vlastitog odgoja i obrazovanja podrazumijeva mogućnost djetetova aktivnog sudjelovanja u promišljanju, ostvarivanju i evaluaciji kurikuluma. U oblikovanju odgojno-obrazovnog procesa uzimati će se u obzir inicijativa djece i osnaživati samoorganizacijski potencijal njihovih aktivnosti. Takvo shvaćanje djeteta podrazumijeva uspostavljanje **ravnopravne i recipročne komunikacije djece i odraslih**.

Poseban naglasak u razvoju sagledavanja razine kvalitete naše komunikacije s djetetom Vrtić stavlja na tri kategorije djelovanja stručnih djelatnika i to: **senzitivnost** (*osjetljivost odgojitelja na potrebe djece*), **autonomija** (*ohrabrivanje djece na donošenje odluka i iskušavanje posljedica vlastitih izbora*) i **stimulacija** (*poštovanje interesa djece i poticanje daljnjeg razvoja njihovih aktivnosti*).

Osmišljavanje sadržaja učenja u oblikovanju kurikuluma temelji se na **razumijevanju** djece i poštovanju njihove perspektive (mišljenja, načina razumijevanja i dr.). Omogućavanje izbora različitih sadržaja te odabir druge djece i odraslih pri oblikovanju vlastitih aktivnosti potiče razvoj djetetove autonomije, kao i razvoj njegova identiteta, samopoštovanja, samopouzdanja i samoostvarenja. **Stručni djelatnici svojim djelovanjem u praksi** svjedoče poznavanje i razumijevanje djeteta te istim utječu na roditelje i njihovo razumijevanje djeteta i njegovih potreba. **Projektni način rada kao oblik** prirodnog integriranog učenja djece rukovodi se interesom djece te je uloga odgojitelja **osigurati različite resurse** koji potiču na istraživanje, razmišljanje te rasprave djece međusobno i odraslih. Pritom je važno da odgojitelj koristi raznovrsne oblike dokumentiranja radi boljeg razumijevanja djeteta, njegove

prirode učenja i podržavanja njegove inicijative i autonomije učenja.

Vremenski kontekst je prepoznatljiv po fleksibilnoj organizaciji u smislu usklađivanja djetetovih potreba, interesa, njegovog biološkog ritma i rutine koju zahtjeva organizacija rada u vrtiću. U promišljanju vremenskog konteksta osnovno je načelo da svaki trenutak življenja djeteta u vrtiću ima jednaku važnost i jednak odgojno-obrazovni potencijal.

Pri izradi kurikuluma stavljen je naglasak na specifičnosti vrtića. Središte i polazište rada jesu potrebe i interesi naše djece, roditelja i lokalne zajednice. U planiranju aktivnosti vodimo se načelima individualizma i nepristranosti.

Načela kurikuluma vrtića Vandela Božilković Hvar

Načela dječjeg vrtića Vandela Božilković Hvar čine vrijednosna uporišta svih sastavnica kurikuluma i partnersko djelovanje sudionika u izradi i primjeni kurikuluma. Načela su navedena prema načelima Nacionalnog kurikuluma te ih slijedimo prema razini kvalitete koju ustanova ima i cilju kojem teži.

1. Fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa

Svaki pojedinac ima pravo na svoj individualni razvojni put što znači mogućnost prilagođavanja potrebama i interesima pojedinca. Uvažavajući ovo načelo osigurava se poštovanje prava svakog pojedinca na zadovoljavanje specifičnih potreba, osobnih ritmova i individualno različitih strategija učenja. Težeći tom cilju posebno se naglašava fleksibilnost stručnih djelatnika u **pristupu** djetetu i podržavanju **inicijative i autonomije** svakog djeteta.

Fleksibilnost treba biti čitljiva u pripremi i **provođenju aktivnosti** s djecom kako bi svako dijete moglo zadovoljiti svoje razvojne potrebe sukladno svom interesu i razvojnim mogućnostima. Visoku razinu fleksibilnosti potrebno je ostvariti i u **vremenskoj dimenziji** organizacije procesa (doručak, ručak, užina, dnevni odmor) kako bi pridonijeli razini kvalitete zadovoljavanja djetetovih primarnih i razvojnih potreba.

2. Partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom

Roditelji su nezaobilazni partneri u stvaranju cjelovitog razumijevanja i znanja odraslih o djeci. Njihovo sudjelovanje u procesu znatno pridonosi kvaliteti istog te je naglasak u djelovanju svih djelatnika da šalju poruku prihvaćanja, uvažavanja i dobrodošlice. Vrtić će kontinuirano raditi na jačanju roditeljskih kompetencija kroz pružanje različitih prilika za

zajedničko učenje i razvoj od kojih izdvajamo:

- Individualne razgovore s roditeljima (*u posebno organiziranim uvjetima mirne i opuštene atmosfere, izvan neposrednog rada i u vrijeme koje je roditelju i stručnom djelatniku prihvatljivo*)
- Raznovrsni oblici roditeljskih sastanaka (*iskustvene radionice, komunikacijski sastanci, interaktivna predavanja, prikazi iz prakse kroz video i foto zapise*) u cilju promicanja novih dostignuća znanosti, postignuća u praksi te suradničkog učenje djece i odraslih.
- Uključivanje roditelja u proces (*kao pomagača, suigrača, organizatora aktivnosti...*) u cilju podizanja njegovih roditeljskih kompetencija, djetetova učenja i razvoja i razvoja ustanove. Kvalitetan partnerski odnos odgojitelja i roditelja tj. skrbnika djece ostvaruje se u uvjetima u kojima je roditeljima tj. skrbnicima djece omogućeno provođenje vremena sa svojom djecom u odgojnim skupinama, praćenje i djelatno sudjelovanje u neposrednom odgojno-obrazovnom procesu te upoznavanje vlastite djece u drukčijem kontekstu od obiteljskoga.

Vrtić će u svim prilikama jačati senzibilitet lokalne zajednice za potrebe djece i roditelja, te će svojim djelovanjem promovirati važnost zajedništva i suradnje u poticanju djetetova razvoja.

3. Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju

Slijedeći Nacionalni kurikulum Vrtić će raditi na jačanju svih parametara koji pridonose kontinuitetu u odgoju i obrazovanju:

- Unaprjeđivanje uvjeta za kvalitetan odgojno-obrazovni kontinuitet koji omogućava svim djelatnicima u ustanovi za rani i predškolski odgoj da podižu razinu svoje osobne i profesionalne kompetencije (**cjeloživotno učenje**). Osiguravanje raznovrsnih oblika stručnog usavršavanja u ustanovi osobito kroz aktivno sudjelovanje svih stručnih djelatnika u **istraživanju i raspravi o vlastitoj praksi** . Poticanje na usavršavanje, razmjenu iskustava izvan ustanove, osobito u organizaciji MZOŠ i AZOO.
- Suradnja vrtića i škole - podrazumijeva zajedničko djelovanje svih sudionika, koje je usmjereno na dijete i njegovu dobrobit, vodeći računa ponajprije o psihofizičkim osobinama djece, njihovim potrebama i mogućnostima, a u cilju cjelovitog razvoja, odgoja i obrazovanja djece

4. Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unaprjeđivanje prakse

Kontinuirano istraživanje vlastite prakse dugogodišnje je iskustvo koje jačaju svi stručni djelatnici vrtića. Svojim istraživanjem svaki djelatnik pridonosi vlastitom razvoju i razvoju zajednice - Vrtića. Zajedničke rasprave, razmjene iskustava, prikazi prakse, analize itd. konstanta su u suradničkom učenju odraslih što se reflektira na kvalitetu procesa i učenja djece. Cilj zajedničkog istraživanja je **podići razinu profesionalnih kompetencija djelatnika** i stvaranje kvalitetnih preduvjeta za djetetov razvoj u okruženju koje ima obrazovni potencijal i potiče suradničko ozračje. Vrtić kao put u navedenom naglašava zajedničko istraživanje prakse, refleksije, radionice, interaktivna predavanja, iskustvene radionice, prikaze iskustava sa raznovrsnih edukacija i seminara, OV ...

Vrtićki kurikulum po odgojno-obrazovnim programima

Oblikovanje kurikuluma ranog odgoja zahtijeva visoku razinu **fleksibilnosti** tj. prilagodljivosti konkretnim mogućnostima, potrebama i interesima djece. Ta se fleksibilnost odnosi na **odabir sadržaja**, ali i na **duljinu trajanja i dinamiku izmjene odgojno-obrazovnih** aktivnosti unutar neke odgojno-obrazovne skupine. Nijedan oblik unificiranja u oblikovanju kurikuluma nije poželjan.

U oblikovanju kurikuluma smatramo da je primjerenije **planirati što djeca mogu učiti** nego ono što trebaju činiti. Primjerenije je **oblikovati uvjete i situacije** koje pogoduju učenju negoli same aktivnosti, tj. njihov tijek.

Vrtićkim kurikulumom utvrđen je okvirni plan i program rada kroz redovne programe, programe obogaćivanja, kraće programe, programe podrške roditeljstvu, program javnih potreba za djecu s teškoćama i program javnih potreba predškole .

PROGRAM	REDOVNI
NAMJENA PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none">• Redovni program njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece predškolske dobi• Cjeloviti razvojni programi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja provode se za djecu od jedne godine do polaska u

	<p>školu</p> <ul style="list-style-type: none"> • 9,5-satni program koji traje od 6.30:00 do 16:00 sati • 7-satni program koji traje od 7:00 do 14:00 sati • 5,5-satni program koji traje od 8,00 do 13,30 i od 13:30 do 19:00 sati • Skupine dijelimo prema kronološkoj dobi djeteta u jasličke skupine od 1 do 3 godine života i vrtičke skupine od 3 do 7 godina, te 1 skupina starija jaslička – mlađa vrtićka
NOSITELJI PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • Odgojitelji
NAČIN OSTVARIVANJA PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • Primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama • Integrirani i razvojni kurikulum podrazumijeva paralelno odvijanje brojnih aktivnosti djece, stimulativno materijalno okruženje koje potiče na istraživanje i suradničko učenje djece i odraslih <p>Bitni aspekti rada su:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stvaranje poticajnog materijalnog i socijalnog okruženja koje ima visok obrazovni potencijal u poticanju raznovrsnih kompetencija djece • Poticanje i stvaranje uvjeta za raznovrsne dječje aktivnosti • Individualizirani pristup • Dokumentiranje procesa učenja • Refleksija s djecom i stručnjacima • Predlaganje novih mogućnosti za igru, stvaranje, promatranje, otkrivanje, traženje i učenje novih rješenja • Usmjeravanje na važnost i zdravstveno-preventivni potencijal tjelesnog vježbanja od najranije dobi te poticanje, stvaranje i razvijanje zdravih navika življenja • Aktivno sudjelovanje roditelja i poticanje roditeljskih kompetencija
VREMENIK AKTIVNOSTI PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • Tijekom cijele pedagoške godine

NAČIN VREDNOVANJA	Procjena razvojnog statusa, usvojenosti kompetencija putem praćenja djetetova razvoja. Procjena razine kvalitete konteksta od strane stručnih djelatnika.
-------------------	---

PROGRAM	Jednodnevni izleti – dodatni program obogaćivanja redovitog programa rada vrtića
NAMJENA PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • Za djecu od 5.g. do polaska u školu • Prema prijavama roditelja uz dodatno plaćanje
NOSITELJI PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • Odgojitelji, stručni tim, ravnateljica, turističke agencije za organiziranje izleta za djecu
NAČIN OSTVARIVANJA PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • Prema ponudi agencije i planu i programu izleta • Program rada agencija odobreni od MZOS-a
VREMENIK AKTIVNOSTI PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • Svibanj, lipanj 2016. • Cjelodnevni izlet od 7:30 – 16:00/17:00 h
NAČIN VREDNOVANJA	<ul style="list-style-type: none"> • Ankete za roditelje i odgojitelje o zadovoljstvu realizacijom programa • Praćenje interesa, aktivnosti i potreba djece od strane odgojitelja i stručnih suradnika

PROGRAM	CAP – PROGRAM PREVENCIJE ZLOSTAVLJANJA DJECE
NAMJENA PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • Za djecu školske obveznike • Zaštita prava djeteta na slobodno odrastanje bez nasilja • Prevencija zlostavljanja djece od verbalnog, fizičkog i seksualnog nasilja

NOSITELJI PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • Udruga roditelja Korak po korak – suradnici u provedbi programa • Stručni suradnici vrtića: odgojiteljica Vinka Karković, pedagoginja Veronika Puljić i lopedinja Nataša Duboković
KORISNICI PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • Djeca školski obveznici
NAČIN OSTVARIVANJA PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • Program se provodi u tri dijela: • 1. Predavanje za odrasle (za djelatnike vrtića i za roditelje) • 2. Radionice za djecu • 3. Vrijeme za razgovor s djecom nakon radionica • Provodi se putem predavanja i demonstracija situacija za roditelje i putem razgovora, dramatizacija i objašnjavanja za djecu.
VREMENIK AKTIVNOSTI PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • Veljača - ožujak 2016.
NAČIN VREDNOVANJA	<ul style="list-style-type: none"> • Ankete za roditelje i odgojitelje o zadovoljstvu realizacijom programa

PROGRAM	RADIONICE RASTIMO ZAJEDNO
NAMJENA PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • Omogućiti protok informacija, znanja, vještina i podrške koji roditeljima koriste u ispunjavanju njihovih roditeljskih odgovornosti te promiču rast i razvoj i roditelja i djeteta
NOSITELJI PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • Voditelji radionica: logoped-defektolog Nataša Duboković i odgojiteljica Sendi Petrić • Agencija za odgoj i obrazovanje RH, Odsjek za

	<p>predškolski odgoj – suradnici</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ured UNICEF-a u Hrvatskoj – suradnici
KORISNICI PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • Roditelji djece do četvrte godine života
NAČIN OSTVARIVANJA PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • Program se sastoji od jedanaest radionica i dvije izborne: <ol style="list-style-type: none"> 1. Roditelji 21. stoljeća 2. Četiri stupa roditeljstva 3. Roditeljski ciljevi i psihološke potrebe djeteta 4. Sva naša djeca i kao ih volimo 5. Slušanje – važna vještina roditeljstva 6. Kako dijete uči o svijetu oko sebe 7. Granice: zašto i kako? 8. Kreiramo i biramo rješenja 9. Roditeljske odgovornosti i još poneka pitanja 10. Biti roditelj: utjecaji i izbori 11. Završetak i novi početak <p>Izborne radionice:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sukobi s djecom 2. Sukobi među djecom • Sadržaj radionica provodi se putem usmenih izlaganja uz „power point prezentacije“ i video prikaze, razgovora, individualnog rada, rada u paru, rada u malim grupama i aktivnosti opuštanja.
VREMENIK AKTIVNOSTI PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • Program će se provoditi u jednom ciklusu: <ol style="list-style-type: none"> 1. od veljače do travnja 2016.
NAČIN VREDNOVANJA	<p>Upitnici za evaluaciju učinaka programa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upitnik za roditelje o odnosu roditelja prema maloj djeci koji se ispunjava na prvoj radionici • Upitnik za roditelje o odnosu roditelja prema maloj djeci koji se ispunjava na zadnjoj radionici • Upitnik za evaluaciju programa radionica s roditeljima „Rastimo zajedno“ – procjenjuje zadovoljstvo roditelja i korisnost radionica

PROGRAM	PROGRAM PREDŠKOLE
NAMJENA PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • Osigurati svakom djetetu u godini dana prije polaska u osnovnu školu optimalne uvjete za razvijanje i unaprjeđivanje vještina, navika i kompetencija te stjecanje spoznaja i zadovoljavanje interesa koji će mu pomoći u prilagodbi na nove uvjete života, rasta i razvoja u školskom okruženju • Razvijanje i unaprjeđivanje tjelesnih, emocionalnih, socijalnih i spoznajnih potencijala djeteta te poticanje komunikacijskih vještina potrebnih za nove oblike učenja
NOSITELJI PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • Odgojitelji i stručni suradnici
KORISNICI PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • Djeca u godini prije polaska u školu
NAČIN OSTVARIVANJA PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • Program će se ostvarivati kroz skupni rad, rad u malim grupama i individualni rad. • Program će se provoditi kroz životno – praktične i radne aktivnosti, funkcionalne igre, simboličke igre, igre građenja i konstruiranja, igre s pravilima, igre s kretanjem, istraživačko – spoznajne aktivnosti te umjetničko doživljavanje i stvaranje. Program će se odvijati i putem aktivnosti izvan ustanove (posjeti, izleti, kulturne priredbe, zdravstveni i sportski programi i sl.)
VREMENIK AKTIVNOSTI PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • 1. listopada 2015. – 31. svibnja 2016.
NAČIN VREDNOVANJA	<ul style="list-style-type: none"> • Procjena konteksta (prostor, oprema, skupina vršnjaka, odrasle osobe, događaji, aktivnosti), razvojnog statusa, razina kompetencija

Kraći programi

Vrtić nudi kraće specijalizirane programe, verificirane od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, koji se provode u popodnevnom satima, od strane vanjskih izvođača. Upisi će se provesti tijekom rujna 2015. godine. Programi se realiziraju od listopada do lipnja.

POGRAM	KRAĆI PROGRAM RANOG UČENJA ENGLESKOG JEZIKA
NAMJENA PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none">• Za djecu od 3.g. do polaska u školu• Prema prijavama roditelja uz dodatno plaćanje
NOSITELJI PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none">• Raquel Fontich, voditeljica programa
NAČIN OSTVARIVANJA PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none">• Djeca različite dobi u igranim, maštovitim situacijama razvijaju novu dimenziju svoje kompetentnosti – ovladavaju vokabularom i jezičnim strukturama engleskog jezika što im predstavlja snažan motivirajući izazov. Ovaj program snažno utječe na dimenzije djetetova kognitivnog (pažnja, pamćenje, koncentracija), emocionalnog i socijalnog razvoja• Jezični sadržaji uključeni su spontano u dječju vrtićku svakodnevicu, provode se kroz igru, veselo i razigrano• Dijete uči igrajući se, obrazovni učinak pojavljuje se nesvjesno baveći se spontanim igrama u pedagoški osmišljenoj okolini dijete nije ni svjesno intenzivnog razvoja komunikacijske kompetencije• Dijete je kontinuirano angažirano na razne načine koji pogoduju njegovom cjelovitom razvoju, a osobito razvoju jezičnih kompetencija- usmene dramatizacije, razgovorne igre, glazbena djela, književno-umjetnička djela• Potiče se razvoj osnovnih jezičnih djelatnosti- slušanja, govorenja, čitanja i pisanja

VREMENIK AKTIVNOSTI PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • Od listopada do kraja svibnja • U popodnevnim satima 2x tjedno po 45 minuta
NAČIN VREDNOVANJA	<ul style="list-style-type: none"> • Ankete za roditelje, odgojitelje • Praćenje od strane odgojitelja i stručnih suradnika vrtića

PROGRAM	DJEČJI ZBOR – Stelice
NAMJENA PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • Za djecu od 3.g. do polaska u školu • Prema prijavama roditelja uz dodatno plaćanje
NOSITELJI PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • Vanjski suradnici izabrani od vrtića
NAČIN OSTVARIVANJA PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • Kroz razne aktivnosti prema planu i programu predano vrtiću
VREMENIK AKTIVNOSTI PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • Od listopada do kraja svibnja • U popodnevnim satima 2x tjedno po 45 minuta

Obogaćivanje odgojno-obrazovnog procesa blagdanima, proslavama, svečanostima, posjetima i izletima

Mjesec	Obilježavanje
rujan	Hrvatski olimpijski dan
	Prvi dan jeseni
listopad	Dan grada Hvara
	Dječji tjedan
	Dani kruha
	Svjetski dan štednje
studeni	Mjesec knjige
prosinac	Sv. Lucija i Sv. Nikola
	Božić

siječanj/veljača	Maškare
	Valentinovo
ožujak	Svjetski dan voda
	Uskrs
travanj	Međunarodni dan dječje knjige
	Dan planeta Zemlje
svibanj	Međunarodni dan Crvenog križa
	Sv. Prošper
	Olimpijada
lipanj	Završna svečanost

Projekti

Rad na projektu je jedan od oblika integriranog kurikuluma. Tijek rada na projektu nije moguće unaprijed planirati, nije ga moguće ranije strukturirati, nije unaprijed određena duljina njegova trajanja niti se zna u kojem će se smjeru razvijati. Osnovni je kriterij odabira smjera razvoja projekata interes djece. Jedino što je unaprijed poznato je da će projekt sadržavati istraživanje, rasprave i stjecanje znanja na osnovu promatranja i iskustava.

S obzirom da je interese djece nemoguće planirati unaprijed (za razdoblje cijele pedagoške godine) ovdje su navedeni samo projekti koji se trenutno provode.

Sukladno interesima djece odgojitelji će ove godine planirati materijale i okruženje u koje će poticati djecu na daljnja istraživanja i prema potrebi organizirati refleksije.

Dosadašnji tijek projekata

1. Pranje ruku – starija jaslička skupina
2. Priroda i mi – mješovita popodnevna skupina I
3. Hvar – metropola mora – srednja vrtićka skupina I
4. Moje tijelo – mješovita vrtićka skupina I
5. Dječja prava – srednja vrtićka skupina II
6. Put oko svijeta – mješovita jutarnja skupina II
7. Čisti okoliš, zdravo život – mješovita popodnevna skupina II
8. Baštinski projekt Tragom mačka Sperića – starija skupina

Osiguranje kvalitete realizacije kurikuluma

Pojmu kvalitete moguće je pristupiti na mnogo načina. No kada je u pitanju ishod odgojno-obrazovnog djelovanja, u tom smislu nužno je postići konsenzus svih čimbenika odgojno-obrazovne ustanove (odgojitelja, stručnih suradnika, ravnatelja, djece, roditelja, ostalih djelatnika i lokalne zajednice). Smatramo da je kvaliteta ustanove za rani odgoj razvojna, a ne statična kategorija. To znači da jednom postignuta kvaliteta sama po sebi nije jamstvo njezine trajnosti, stoga je na njezinu održavanju potrebno stalno raditi. Promišljanje i sustavno unapređenje kvalitete rada naše ustanove naš je imperativ.

Rasprave o kvaliteti u našoj ustanovi obuhvaćaju zajednički rad i razmišljanje o njemu, ono što vrednujemo, kao i način na koji mjerimo uspjeh.

Specifične značajke i osjetljivost djece rane dobi iziskuju visoku razinu kvalitete ustanove za rani odgoj. Smatramo da kvalitetu ustanove čini ukupnost utjecaja (okruženje, ozračje, vođenje, odnosi, komunikacija, uvjerenja, vrijednosti, ponašanja itd.) nužnih za djetetov cjeloviti razvoj, odgoj i učenje. Kvaliteta je rezultat promišljenog, a ne stihijskog djelovanja u ustanovi za rani odgoj, stoga je nužno ustvrditi standarde (kriterije, pokazatelje kvalitete) i prema njima stalno analizirati postojeću odgojno-obrazovnu praksu, tj. isticati njezine pozitivne strane i uočavati i unaprjeđivati njene „kritične točke“.

Stalno promišljanje, analiziranje i vrednovanje kvalitete odgojno-obrazovne prakse, pretpostavka je kontinuiranog unaprjeđivanja i razvoja ustanove, odnosno vrtićkog kurikuluma.

Svrha vrednovanja kvalitete vrtićkog kurikuluma:

- Promicanje **samoodgovornosti** svih pojedinaca u ustanovi
- Osiguranje korisnih pokazatelja onoga što je već postignuto i onoga što bi trebalo unaprijediti
- Osiguravanje **jednakih uvjeta za svu djecu**

Ključna područja vrednovanja kvalitete vrtićkog kurikuluma¹:

- Strategija ustanove za rani odgoj

¹preuzeto iz Priručnika za samovrednovanje ustanova za rani i predškolski odgoj (2012)

- Organizacijsko vođenje ustanove za rani odgoj
- Kultura ustanove
- Prostorno materijalni i tehnički uvjeti rada
- Zdravstveno higijenski uvjeti rada i sigurnost
- Kurikulum i odgojno-obrazovni proces
- Ljudski resursi
- Suradnja s užom i širom društvenom zajednicom

Iako su u područje kurikuluma utkana sva područja kvalitete prethodno navedena, istaknut ćemo neke specifične kriterije, posebno bitne za područje institucijskog ranog odgoja i obrazovanja.

Dokumentiranje je vještina koja nam osigurava bolje razumijevanje djeteta i naše uloge u poticanju njegova razvoja te se u **Vrtiću provode refleksije**, temelj kojih je dokumentiranje procesa učenja djece i odraslih. Refleksije su mogućnost za razvoj **kulture dijaloga** (iznošenje profesionalnog stava, iskustva, razmišljanja...) te strategija za razvoj **suradničkog učenja odraslih**. Kroz refleksije stručni djelatnici iščitavaju smjer djelovanja, revidiraju svoja razmišljanja, stvaraju nove uvide u praksu te pridonose razvoju kvalitete iste. Na temelju ovakvih iskustava Vrtić **kao oblik stručnog usavršavanja** i kao dio realizacije **Razvojnog plana** ustanove naglašava **refleksije na kojima je profesionalna odgovornost svih stručnih djelatnika aktivno sudjelovati**.

Oživotvorenje vrijednosti odgojitelja moguće je pratiti u različitim dimenzijama odgojno-obrazovne prakse, od načina na koji se oblikuje prostorno materijalni kontekst i okruženje za učenje, načina na koji se organizira **vrijeme** i od **dinamike izmjene** dječjih **aktivnosti** do toga kako i o čemu se s djecom razgovara, kakva je **suradnja s kolegama, roditeljima** i slično. Upravo je te manifestne, a ne deklarativne, razine vrijednosti i uvjerenja potrebno zajednički istraživati i o njima raspravljati te tako postupno smanjivati razliku između onoga što bismo željeli u praksi i onoga što stvarno činimo u praksi.

U kurikulumu vrtića djeca nisu obespravljeni objekti nego jednakovrijedni i ravnopravni sudionici u procesu zajedničkog učenja s drugom djecom i odraslima. Organizacija odgojno-obrazovnog procesa poštuje prava i individualne slobode djeteta, pogoduje razvoju onih kvaliteta koje su nužne za njegov slobodan, aktivan, kreativan i

odgovoran život u sadašnjosti i budućnosti.

Područje kurikuluma i odgojno-obrazovnog procesa važno je svim ključnim sudionicima procesa: ravnatelju kao voditelju ustanove, odgojiteljima, stručnim suradnicima i ostalim djelatnicima u svakodnevnom neposrednom radu i promišljanju kvalitete te roditeljima čija djeca svakodnevno žive, uče i razvijaju se u ustanovi.

Na temelju čl. 39. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (Narodne novine br. 10/97, 107/07 i 94/13) i čl.50. Statuta Dječjeg vrtića Vandela Božilković Hvar, Odgojiteljsko vijeće je na sjednici održanoj 30.rujna 2015. godine utvrdilo Kurikulum Dječjeg vrtića Vandela Božilković Hvar, za pedagošku godinu 2015./16.

Ravnateljica:
Sanja Ćurin

Na temelju čl. 21. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju i čl.50. Statuta Dječjeg vrtića Vandela Božilković Hvar,, Upravno vijeće Dječjeg vrtića Vandela Božilković Hvar, je na sjednici održanoj 15.listopada 2015. godine, na prijedlog ravnateljice, donijelo Kurikulum Dječjeg vrtića Vandela Božilković Hvar, za pedagošku godinu 2015./16.

Klasa: 601-02/15-01/20
Ur.broj: 2128/01-02/02-15-01
Hvar, 15.10.2015.

Predsjednik Upravnog vijeća:
Fabijan Vučetić

